
Aristotel „stanuje“ u Zenici

(*Aristotelovanje: zbornik radova*, urednik Spahija Kozlić,
Filozofski fakultet Univerziteta u Zenici,
Centar za društvena i interreligijska istraživanja Univerziteta u Zenici,
Zenica, 2017)

Za pojedine gradove, baš kao i za ljude, često se vežu različite predrasude i uvriježeni identiteti pa je u tom smislu i grad Zenica najčešće bio prijestolnica metalurgije, aerozagađenja i željezarskih dimnjaka. Ipak nekadašnji „uzavreli grad“ uvelike je promijenio svoju sliku i svoje običaje, Zenica je danas univerzitetsko središte i – što je možda prilično začudno – jedno od važnijih mjesta bosanskohercegovačke filozofske produkcije. Iako bi, naravno, bilo odveć pretenciozno proglašavati ga „filozofskom“ ili pak „nekom Atinom“, činjenica je da se u ovom gradu okupljaju oni rijetki entuzijasti koji bi se, u najmanju ruku, mogli nazvati „filozofskim piscima“ o čemu svjedoči bogata bibliografija njihovih tekstova objavljenih u proteklih dvadeset godina.

Pomenuto potvrđuje i jedan za naše prilike ne- svakidašnji događaj: obilježavanje 2400 godina od rođenja Aristotela, odnosno okrugli sto *Aristotelovanje* koji je održan 22. decembra 2016. godine u Muzeju grada Zenice, a povodom *Godine Aristotela* koju je proglasio UNESCO. Pored „živog događaja“ organizatori skupa, Katedra za filozofiju i sociologiju Univerziteta u Zenici i Centar za društvena i interreligijska istraživanja Univerziteta u Zenici, izdali su i neobičnu knjižicu, neku vrstu džepnog izdanja zbornika radova, u kojoj su sabrani tekstovi izloženi na pomenutom okruglom stolu.

Urednik zbornika Spahija Kozlić nastojao je da ovom publikacijom „pokrije“ što je moguće više od *Corpusa Aristotelicuma* imajući pritom na umu da konačni rezultati tako ambiciozne zadaće mogu biti samo skromni. To znači da je Zbornik pokušao da „prozbori“ o svemu pomalo, identificirajući ona ključna čvorišta i presjecišta Stagiraninove misli, svjestan da je zapravo nemoguće jednom knjižicom prikazati sve aspekte tako velikog filozofskog naslijeđa. Tako je Željko Škuljević mladog Stagiranina pokušao „biografizirati“, Damir Marić je posvetio pažnju njegovoj „prvoj filozofiji“, Miodrag Živanović je pojasnio njegovo mjesto „najavljiivača“ u filozofskoj povijesti, Spahija Kozlić i Dževad Drino su se upustili u Aristotelovo poimanje prava, Bernard Harbaš u njegovu ekonomsku teoriju, Nebojša Vasić u retoriku, a Aras Borić je razmotrio neke njegove estetičke probleme.

Imajući u vidu pomenute „prepreke“, dakle činjenicu da je o Stagiraninu nemoguće govoriti sveobuhvatno i apsolutno, zeničko *Aristotelovanje* je u izdavačko-publicističkom smislu ipak postiglo svoj cilj. Radovi u ovom zborniku predstavljaju svojevrsan „mikroskopski“ pogled u Stagiraninovo djelo gdje se u pojedinim „detaljima“ njegove misli i života pokušala nagovijestiti opća filozofska slika i izvjesna cjelina. Filozofu takvog formata, koji je kako ocjenjuje Hegel „tako obiman i spekulativan kao

niko drugi“, drugačije se nije ni moglo prići. U tom pogledu ova je knjižica ispunila svoju svrhu i moći će pronaći svoga čitaoca kako danas tako i u nekim drugim za filozofiju možda sretnijim vremenima.

Ne nudeći nikakve „oficijelne zaključke“ ni dogmatske školske parole, glavni cilj zeničkog Aristotelovanja bio je prije svega da se o Stagiratinu razgovori i da se živom riječju probudi

njegova sjena na zeničkoj „agori“. Na ovaj način je potvrđeno da Aristotel, uostalom kao i mnogi drugi filozofi, na sebi svojstven način „stanuje“ u gradu Zenici i da živi u razgovorima njenih ljudi, kako u fakultetskim učionicama i amfiteatrima, tako i u kafanskim raspravama i „symposionima“. Naime, čini se kao da zenički skup zaziva nove slične događaje: kantovanje, marksovanje, hegelovanje...

Aras Borić